

Chương trình Giảng dạy Kinh tế Fulbright**Học kỳ Xuân 2016****KINH TẾ HỌC KHU VỰC CÔNG****Bài tập 1****Kinh tế học về thuế**

Ngày nộp: 22/4/2016

Câu 1. Thuế môi trường

Bộ Tài chính đang cân nhắc khả năng sẽ tăng kịch trần thuế môi trường đối với mặt hàng xăng dầu, để đảm bảo nguồn thu ngân sách. Theo đó, thuế bảo vệ môi trường đối với xăng sẽ tăng từ 3.000 đồng/lít như hiện tại lên 4.000 đồng/lít – mức kịch trần theo quy định của luật. Dầu diesel sẽ tăng từ 1.500 đồng lên 2.000 đồng/lít. Dầu madut tăng từ 900 đồng/kg lên 1.500 đồng/kg.

Theo tính toán của Bộ Tài chính, nếu chủ trương này được thực hiện, dự kiến sẽ tăng thu ngân sách nhà nước thêm khoảng 9.000 tỷ đồng, trong đó, tăng thu cho Ngân sách Trung ương là 3.000 tỷ đồng. Còn nhớ cách đây gần một năm, ngày 1/5/2015, thuế bảo vệ môi trường đối với xăng dầu đã có một đợt tăng sốc tới 300%, từ mức 1.000 đồng/lít lên 3.000 đồng/lít như hiện nay.

Anh/chị hãy phân tích tính hiệu quả và công bằng đối với đề xuất tăng thuế này của Bộ Tài chính.

Câu 2. Phí sử dụng đường bộ

Một số người cho rằng phí bảo trì đường bộ - có bản chất là thuế thay vì tên gọi là phí - hiện nay được dùng để tài trợ cho việc duy tu, bảo trì đường sá là công bằng, bởi vì phí này buộc người sử dụng đường sá phải chi trả.

Anh/chị hãy cho biết ai là người có khả năng sẽ gánh chịu phí này?

Câu 3. Thuế VAT phân bón

Ngày 4/12/2014, Bộ Tài chính ban hành Công văn số 17709/BTC-TCT đề nghị các cơ quan liên quan triển khai đến các DN, hộ kinh doanh nội dung mới về thuế giá trị gia tăng (GTGT) được áp dụng từ ngày 01/01/2015. Một trong những thay đổi quan trọng khiến các DN dậy sóng là phân bón được chuyển từ danh mục những mặt hàng chịu thuế suất thuế GTGT 5% sang danh mục không chịu thuế. Mục đích của Bộ Tài chính khi ban hành chính sách này là nhằm hỗ trợ khó khăn cho nông dân, giúp nông dân được mua phân bón với giá rẻ hơn.

Anh/chị hãy cho biết những đối tượng nào có khả năng sẽ được hưởng lợi từ chính sách này của Bộ Tài chính?

Câu 4. Đánh thuế thu nhập

Với một cơ cấu thuế lũy tiến, sẽ có sự khác biệt lớn nếu thu nhập của chồng và của vợ được cộng lại với nhau rồi đánh thuế, hoặc được đánh thuế tách riêng.

Anh/chị hãy thảo luận những cân nhắc về hiệu quả và công bằng liên quan đến cách xử lý thuế đối với gia đình.

Câu 5. Đánh thuế người già

“Nếu không kể y tế, vì nhu cầu của người già thường không nhiều như nhu cầu của những người trẻ hơn, vốn phải chu cấp cho con cái, nên nếu chính phủ cung cấp dịch vụ y tế miễn phí cho người già, chính phủ nên đồng thời đánh thuế thu nhập người già cao hơn.”

Anh/chị hãy thảo luận các khía cạnh công bằng và hiệu quả của phương án này.

Câu 6. Tính công bằng của quy tắc Ramsey

Anh/chị hãy giải thích ý nghĩa hiệu quả và công bằng của quy tắc thuế tối ưu Ramsey.

Câu 7. Thuế theo giá trị hàng và thuế theo sản lượng hàng hóa

Hãy giải thích vì sao trong trường hợp độc quyền, ứng với một mức thu ngân sách cho trước, thuế đánh trên giá trị hàng hóa sẽ làm cho doanh nghiệp độc quyền tăng sản lượng lên mức cao hơn so với khi đánh thuế trên sản lượng hàng hóa? Tương tự, ứng với một mức sản lượng cân bằng cho trước, thuế đánh trên giá trị hàng hóa giúp tăng thu ngân sách tốt hơn so với thuế đánh trên sản lượng hàng hóa?